

» Grunn til å være

Sjeføkonom Kari Due-Andresen mener den sterke kronen er et argument for å kutte renten. Rentepanelet er likevel nesten samstemt i at sentralbanksjefen vil sitte i ro også denne gangen.

MAKROØKONOMI

Frode Buanes Oslo

Selv om det bare er fem uker siden sist, vil sentralbanksjef Øystein Olsen torsdag på ny avsløre om styringsrenten settes opp, ned - eller blir stående i ro.

Utfallet får betydning for rentene nordmenn må betale på sine stadig høyere boliglån.

Blant aktørene i finans og næringsliv er det begrenset med spenning knyttet til utfallet - det har nemlig ikke kommet så mange nyheter siden Olsen etter sist rentemøte for én måned siden sa at renten fremover vil bli liggende på dagens nivå.

Men noe av det som har skjedd, er at kronen har styrket seg. En sterkere krone fører til dårligere konkurransekraft for norske eksportbedrifter. Dette kommer i en tid hvor deler av industrien fortsatt ikke har kommet seg skikkelig opp igjen etter oljedturen som har preget norsk næringsliv de to siste årene.

- Det er grunn til å være bekymret. Renten bør antagelig settes videre ned, men det er litt for tidlig å gjøre noe nå, sier sjeføkonom Kari Due-Andresen i Handelsbanken.

Sammen med tre av de andre medlemmene av DN's rentepanel, mener hun dermed at Norges Bank bør holde renten i ro. Kun seniorforsker Knut Røed er av en annen oppfatning. Han vil øke renten.

Ned eller opp?

Styringsrenten har vært holdt i ro på 0,5 prosent siden 18. mars i år.

- Norges Bank har sagt at den vil reagere mindre på sjokk nå som vi nærmer oss den nedre grensen for renten, sier Due-Andresen som forklaring på hvorfor hun ikke tror sentralbanken vil kutte renten som motsvar på at kronen er blitt dyrere.

- Men hvis situasjonen med lavere inflasjon enn ventet vedvarer og kronen blir sterkere enn ventet, bør Norges Bank kutte renten i desember, sier Due-Andresen.

Professor Hilde C. Bjørnland ved Handelshøyskolen BI mener

derimot at renten heller skal opp enn ned.

- Kronen har styrket seg noe, men det gir ikke grunn til noe varsko. Kronekursen vil reflektere oljemarkedet og utsiktene for norsk økonomi generelt, sier Bjørnland.

Hun er mer bekymret for at ytterligere rentekutt vil gi drahjelp til husholdningenes låneopptak, boligprisene og byggeaktiviteten.

- Der har vi mer enn nok fart, sier Bjørnland.

Samtlige rentepaneldeltagere trekker frem utfordringen med å balansere et hett boligmarked mot andre økonomiske hensyn.

- Det er noen klare motstridende argumenter, sier professor Steinar Holden ved Universitetet i Oslo.

Frykter boligboble

Seniorforsker Knut Røed ved Frisch-senteret er den eneste som mener sentralbanksjefen umiddelbart bør heve renten.

Han er foreløpig ikke bekymret for kronekursnivået.

- Men den dagen renten begynner å øke igjen, kan kronen styrke seg mer enn det som er ønskelig, sier han.

Ettersom rente er avkastningen man får i banken på penger, vil økt rente i Norge kunne gi økt etterspørsel etter norske kroner - og dermed høyere kronekurs.

Når Frisch-forskeren likevel vil heve renten, er det i stor grad på grunn av temperaturen i boligmarkedet.

- Det er her vi finner den største kilden til destabilisering fremover, sier Røed.

- Jeg tror at jo lenger boligprisveksten pågår, jo større er potensialet for fall. Vi kan ikke se vekk fra finansiell stabilitet i vurderingen av pengepolitikken, sier Hilde C. Bjørnland.

Steinar Holden sier han ikke er bekymret for at en boligboble skal sprekke om et halvt år, fordi han mener norsk økonomi er robust med sterke offentlige finanser og lav rente.

- Jeg er mer bekymret på lengre sikt for at lave rentenivåer gjør at boligprisene og gjeldsnivået kommer så høyt opp at vi får en permanent kilde til ustabilitet i norsk økonomi.

Holden peker på at med svært

høye boligpriser vil selv en begrenset boligprisnedgang på ti prosent gi en stor nedgang i folks formue, ikke minst målt i forhold til inntekten.

Øl og budsjettimpuls

For tre uker siden presenterte Høyre og Frp sitt budsjettforslag for 2016. Den såkalte budsjettimpuls var 0,4 prosent, under halvparten av i budsjettet for inneværende år. Budsjettimpuls er et mål på hvor mye budsjettet bidrar til veksten i norsk økonomi.

Professor Ragnar Torvik ved NTNU mener regjeringen legger opp til en for høy pengebruk - til tross for at budsjettimpuls også er lavere. Torvik drar en parallell fra studentruken i Trondheim for å forklare:

»
Jeg tror at jo lenger boligprisveksten pågår, jo større er potensialet for fall
Hilde C. Bjørnland, professor ved Handelshøyskolen BI

● Mandag går du ut og drikker fire øl.

● Tirsdag øker du med fire og drikker åtte øl.

● Onsdag øker du med to øl og drikker ti øl.

- Da er det utfordrende å si at du tok det roligere på onsdagen enn på tirsdagen, selv om økningen i ølforbruket er lavere, sier Torvik.

Bjørnland, Due-Andresen og Holden er ikke enig med Torvik i at regjeringens foreslåtte statsbudsjett holder renten oppe.

- Budsjettet er ikke så langt unna det man forventet, sier Holden.

- Jeg er ikke uenig i at vi kjøper en veldig ekspansiv finanspolitikk i Norge, men budsjettet for neste år anslår en mer moderat vekst i offentlige utgifter, så jeg er noe mindre bekymret, sier Bjørnland.

frode.buanes@dn.no